

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Autor: mgr Marcin Harasimowicz

Temat rozprawy: „Nowy model kary łącznej – wybrane zagadnienia materialnoprawne”

Promotor: Prof. zw. dr hab. Andrzej Zoll

Przedmiotem niniejszej dysertacji są wybrane zagadnienia materialnoprawne związane z instytucją kary łącznej, a w szczególności jej tzw. „nowym modelem”, który został wprowadzony do k.k. na mocy przepisów nowelizacji lutowej z 2015 roku¹. Przedmiotem badań uczyniono zagadnienia, które w ocenie Autora niniejszej pracy, wymagały pogłębionej analizy ze względu na ich doniosłość, jak również ich sporność w doktrynie i orzecznictwie.

Jednym z istotnych powodów wyboru takiego tematu dysertacji był brak konsensusu uczonych oraz judykatury co do zasadniczych, a częstokroć fundamentalnych, zagadnień wiążących się z teoretycznymi założeniami wskazanego mechanizmu redukcyjnego, jak również szeregiem kwestii natury dogmatycznej. Głęboki stan niedookreślenia tak istotnych kwestii jak charakter prawny, cel i funkcja przedmiotowej instytucji oraz niezadowolający stan dyskursu w tym zakresie doprowadził m.in. do funkcjonującego od dziesiątek lat sporu co do kierunku działania kary łącznej. Głęboko zakorzenione w poglądach wyrażanych na gruncie Kodeksu karnego z 1932 roku stanowisko, zgodnie z którym kara łączna jest ze swej istoty instytucją działającą wyłącznie na korzyść sprawcy, doprowadziło do wielu trudności interpretacyjnych, szczególnie widocznych na gruncie regulacji art. 89 k.k. Podjęcie próby analizy wybranych zagadnień przedstawionych w rozprawie wynika również z częstokroć prezentowanych w piśmiennictwie poglądów o braku wydanych w ostatnich latach prac dogmatycznych, w których przeprowadzono by dogłębną analizę szeregu kwestii spornych dotyczących instytucji kary łącznej. Parafrazując Mistrza Władysława Woltera, jedną z ambicji niniejszej pracy było udzielenie odpowiedzi na pytanie – czy kara łączna i związany z nią realny zbieg przestępstw rzeczywiście są nieskomplikowanymi instytucjami, o których wyłącznie trudno się pisze? Przeprowadzona w poszczególnych Rozdziałach pracy analiza doprowadziła do przekonania, iż jest wprost przeciwnie. Jak już wskazano, głęboki stan niedookreślenia fundamentalnych kwestii dotyczących analizowanej instytucji, jak również nakładające się nań kolejne nowelizacje, doprowadził do tego, iż przez dziesiątki lat dyskutowano o możliwości pogorszenia sytuacji prawnej skazanego na skutek wymiaru kary łącznej czy też możliwości łączenia kar pozbawienia wolności orzeczonych z warunkowym zawieszeniem ich wykonania z takimi samymi karami o charakterze bezwzględny. Nie będzie przesadnym stwierdzenie, iż za Piętę Achillesową przepisów Rozdziału IX aktualnie obowiązującego Kodeksu można uznać m.in. regulację art. 89 k.k. Żaden przepis analizowanej instytucji nie wywoływał tylu kontrowersji, rozbieżnych poglądów doktryny i ciągłych wątpliwości oraz wiążących się z nimi, niejednokrotnie skrajnie przeciwnych, wypowiedzi Sądu Najwyższego². Na powyższy stan rzeczy niebagatelny wpływ miały, wręcz fundamentalne, zmiany wprowadzone do instytucji kary łącznej na skutek nowelizacji

¹ Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 396).

² Podkreślić jednak należy, iż zasadnicze wątpliwości wywoływał, także warunek nieprzedzielenia na gruncie regulacji art. 85 k.k. i jego poprzedników.

